

I. TÊN CƠ SỞ CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN

Hội đồng thẩm định sáng kiến trường Tiểu học Khánh Nhạc A

II. CÁC TÁC GIẢ SÁNG KIẾN

1. Họ và tên: NGUYỄN THỊ LAN HƯƠNG

Ngày sinh: 26/10/1973

Chức vụ: Giáo viên

Trình độ chuyên môn: Đại học

Đơn vị công tác: Trường Tiểu học Khánh Nhạc A, xã Khánh Nhạc, tỉnh Ninh Bình

Hộp thư điện tử: lanhuongkna@gmail.com

Số điện thoại: 0855276349

2. Họ và tên: LÊ THỊ PHƯƠNG

Ngày sinh: 07/6 /1975

Chức vụ: Giáo viên

Trình độ chuyên môn: Đại học

Đơn vị công tác: Trường Tiểu học Khánh Nhạc A, xã Khánh Nhạc, tỉnh Ninh Bình

Hộp thư điện tử: Linh75phuong@gmail.com

Số điện thoại: 0812588339

3. Họ và tên: PHẠM THỊ MINH HẢO

Ngày sinh: 15/10/1975

Chức vụ: Giáo viên

Trình độ chuyên môn: Đại học

Đơn vị công tác: Trường Tiểu học Khánh Nhạc A, xã Khánh Nhạc, tỉnh Ninh Bình

Hộp thư điện tử: hanhhaohang@gmail.com

Số điện thoại: 0988454037

4. Họ và tên: BUI THỊ HƯƠNG GIANG

Ngày sinh: 25/6/2002

Hộp thư điện tử: buihuonggiang212502@gmail.com

Số điện thoại: 0842980779

Chức vụ: Giáo viên

Trình độ chuyên môn: Đại học

Đơn vị công tác: Trường Tiểu học Khánh Nhạc A, xã Khánh Nhạc, tỉnh Ninh Bình

III. TÊN SÁNG KIẾN, LĨNH VỰC ÁP DỤNG:

1. Tên sáng kiến: Một số biện pháp nâng cao kỹ năng tự học cho học sinh lớp 5
2. Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Các môn học của học sinh lớp 5
3. Thời gian áp dụng sáng kiến: Từ tháng 9/ 2025 đến tháng 4/ 2026
4. Đơn vị áp dụng sáng kiến: Trường Tiểu học Khánh Nhạc A, xã Khánh Nhạc

IV. NỘI DUNG SÁNG KIẾN

Giáo dục Tiểu học nhằm giúp học sinh hình thành những cơ sở ban đầu cho sự phát triển đúng đắn và lâu dài về đạo đức, trí tuệ, thể chất, thẩm mỹ và các kỹ năng cơ bản để học sinh tiếp tục lên trung học cơ sở. Bên cạnh đó đảm bảo cho học sinh có những hiểu biết đơn giản, cần thiết về tự nhiên, xã hội và con người; có kỹ năng cơ bản về nghe, nói, đọc, viết và tính toán; có thói quen rèn luyện thân thể và giữ vệ sinh; có những hiểu biết ban đầu về âm nhạc và mỹ thuật. Phương pháp giáo dục tiểu học phải phát huy được tính tự giác, tích cực, chủ động, sáng tạo của học sinh; phù hợp với đặc trưng môn học, hoạt động giáo dục, đặc điểm đối tượng học sinh và điều kiện từng lớp học; bồi dưỡng cho học sinh phương pháp tự học, khả năng hợp tác, rèn luyện kỹ năng, vận dụng kiến thức vào thực tiễn; tác động đến tình cảm, đem lại niềm vui, hứng thú học tập cho học sinh. Trên ghế nhà trường, học trò có tích cực tự học, tự làm dưới sự hướng dẫn của thầy, mới tự trang bị cho mình kỹ năng học, kỹ năng làm, kỹ năng sáng tạo và kỹ năng sống – những kỹ năng cần thiết cho con người tiếp tục học hành sáng tạo suốt đời. Thực tế nhu cầu tự học luôn gắn kết với nhu cầu làm, nhu cầu sống của con người ở mọi lứa tuổi, mọi trình độ, mọi ngành nghề, mọi vị trí xã hội, mọi thời đại. Phát huy vai trò: “Mỗi thầy giáo, cô giáo hãy là một tấm gương về đạo đức, tự học và sáng tạo” từ bỏ lối “dạy áp đặt, truyền thụ một chiều”, “thầy giảng – trò ghi nhớ”, phát huy trí sáng tạo, khả năng vận dụng, thực hành, kỹ năng sống, tự tìm, tự tạo việc làm và năng lực tự học của người học là mục tiêu – phương pháp.

Thực tế cho thấy, hiện nay học sinh các cấp nói chung và học sinh Tiểu học nói riêng các em chỉ nắm vững và giỏi về lý thuyết nhưng kỹ năng tự giải quyết vấn đề còn hạn chế, nhất là kỹ năng tự học. Đặc biệt là những học sinh lớp 5 ở cấp Tiểu học kỹ năng tự học chưa cao, các em phải nhờ đến sự hỗ trợ giúp đỡ của người lớn rất nhiều. Khi giao cho các em tự suy nghĩ và giải quyết vấn đề thì các em lúng túng, thậm chí không thể giải quyết được cho dù có những vấn đề rất gần gũi với các em. Đó là hậu quả do các em không tự học, không nghiên cứu và tìm hiểu kiến thức cho riêng mình.

Vậy làm thế nào để kích thích hứng thú tự học ở các em? Các em cần có phương pháp, kỹ năng tự học nào? Để tự học các em cần những điều kiện vật chất nào? Cách thực hiện ra sao? ... Quả là vấn đề mang nhiều thử thách mà người giáo viên cần phải nghiên cứu giải quyết, giúp học sinh có khả năng tự đánh giá, tham gia đánh giá; tự học, tự điều chỉnh cách học; giao tiếp, hợp tác; có hứng thú học tập và rèn luyện để tiến bộ. Vì các lí do trên tôi mạnh dạn viết sáng kiến: **“Một số biện pháp nâng cao kỹ năng tự học cho học sinh lớp 5”**

*. Thực trạng

a) Thuận lợi

- Nhà trường luôn quan tâm chỉ đạo đổi mới phương pháp dạy học theo hướng phát triển năng lực học sinh.
- Giáo viên được tham gia các lớp tập huấn chuyên môn, tiếp cận nhiều phương pháp và hình thức tổ chức dạy học tích cực.
- Học sinh lớp 5 đã có khả năng đọc, viết, tư duy và bước đầu có ý thức học tập tương đối tốt.
- Một số phụ huynh quan tâm đến việc học của con em, phối hợp với giáo viên trong việc nhắc nhở và hướng dẫn học sinh học tập ở nhà.
- Cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học ngày càng được cải thiện, tạo điều kiện thuận lợi cho việc tổ chức các hoạt động học tập.

b) Khó khăn

- Nhiều học sinh còn thói quen học tập thụ động, chưa tự giác học bài và chuẩn bị bài trước khi đến lớp.
- Một số em chưa biết cách tự học, chưa có kỹ năng tìm kiếm kiến thức, ghi nhớ và vận dụng kiến thức đã học.
- Khả năng tập trung, tính kiên trì và ý thức tự học của học sinh chưa đồng đều.
- Một số phụ huynh còn bận rộn, chưa có nhiều thời gian quan tâm hoặc hướng dẫn con học tập ở nhà.
- Học sinh dễ bị ảnh hưởng bởi các thiết bị điện tử, trò chơi trực tuyến nên chưa dành nhiều thời gian cho việc tự học.
- Trong lớp học, trình độ học sinh không đồng đều nên giáo viên gặp khó khăn trong việc hướng dẫn và theo dõi quá trình tự học của từng em.

Từ thực trạng trên, tôi nhận thấy việc áp dụng các biện pháp nhằm nâng cao kỹ năng tự học cho học sinh lớp 5 là rất cần thiết và có ý nghĩa thiết thực trong việc nâng cao chất lượng giáo dục hiện nay.

1. Các giải pháp đã tiến hành

Phân tích kết quả khảo sát đầu năm học 2025 – 2026 về kỹ năng tự học ở các lớp 5 trường tôi dạy như sau:

Để đánh giá một cách khách quan thực trạng nhận thức về kĩ năng tự học cho học sinh lớp 5 của trường, tôi đã tiến hành điều tra, quan sát giờ học, giờ tự học của HS lớp 5 và trao đổi trực tiếp với các GV lớp 5 của trường. Mục đích của khảo sát là nhằm đánh giá đúng về nhận thức của GV, HS và phụ huynh về kĩ năng tự học. Từ đó đề ra được những biện pháp thích hợp nhằm nâng cao kĩ năng tự học cho HS góp phần nâng cao chất lượng dạy học.

*. *Thực trạng nhận thức của học sinh về kĩ năng tự học (điều tra 111 học sinh lớp 5 ở trường tôi).*

Bảng 1: Thực trạng nhận thức của HS lớp 5 về tự học

TT	Theo các em, tự học trong học tập là như thế nào?	Chỉ số	Mức độ		
			Đồng ý	Không đồng ý	Phân vân
1	Tự học là học ngoài giờ trên lớp	SL	100	8	3
		%	90,1	7,2	2,7
2	Tự học là tự học trong và ngoài giờ trên lớp	SL	36	38	37
		%	32,4	34,2	33,4
3	Tự học là mạnh dạn hỏi GV khi không hiểu bài	SL	26	32	53
		%	23,4	28,8	47,8
4	Tự học là tự đặt câu hỏi và tự trả lời; tự mình trả lời không được thì nhờ GV, nhờ bạn giải đáp	SL	41	49	21
		%	36,9	44,1	19,0
5	Tự học là tự HS ghi chép khi học trong lớp theo cách hiểu của mình	SL	33	29	49
		%	29,7	26,1	44,2
6	Tự học là tự mình sử dụng đồ dùng học tập, sách giáo khoa, tài liệu tham khảo, internet, từ điển, lời nói của GV, câu trả lời của bạn, tham gia các trò chơi để ôn các KT cũ và tìm kiếm KT mới	SL	45	18	48
		%	40,5	16,2	43,3
7	Tự học là tự HS tìm ra phương hướng giải bài tập dưới sự gợi ý của GV	SL	47	22	42
		%	42,3	19,8	37,9
8	Tự học là HS đọc sách giáo khoa, tài liệu tham khảo để hiểu bài và chuẩn bị bài mới	SL	88	5	18
		%	79,2	4,5	16,3
9	Tự học là tự HS làm các bài tập ở nhà theo yêu cầu của GV	SL	85	12	14
		%	76,6	10,8	12,6
10	Tự học là tự HS đọc và làm các bài tập ở tài liệu tham khảo mà cha mẹ mua cho	SL	82	13	16
		%	73,9	11,7	14,4

Qua kết quả điều tra ở 10 câu hỏi trên phiếu theo nội dung bảng 1, tôi có nhận xét như sau: Đa số HS lớp 5 cho rằng tự học là phải học một cách độc lập, không có sự tác động của GV, nếu học trên lớp hay có sự khơi gợi của GV thì không hoàn toàn là tự học. Đây là điều phù hợp với đặc điểm tâm lí lứa tuổi của HS tiểu học khác với ở giai đoạn 1 (lớp 1, 2, 3) là các em trông cậy, phụ thuộc rất nhiều vào thầy cô giáo. Qua đây cũng cho ta thấy hình thức tự học của các em chưa phong phú nên chưa kích thích được hứng thú và phát huy cao độ tính tích cực, tự giác, độc lập của chính các em trong tự học. Qua thăm dò ý kiến của các em, tôi được biết: bản thân các em mong muốn hình thức tự học được phong phú để các em thích tự học và tự học không chỉ dành riêng cho những HS giỏi, thông minh để từ đó các em có kĩ năng tự học, thành thói quen.

Bảng 2: Thực trạng nhận thức về vai trò tự học của HS lớp 5

TT	Theo các em, tự học có ích lợi gì?	Chỉ số	Mức độ		
			Đúng	Sai	Phân vân
1	Tự học sẽ giúp HS hoàn thành tốt các bài tập GV yêu cầu	SL	53	53	5
2	Tự học giúp HS biết ghi chép theo cách hiểu của mình	SL	10	8	93
3	Tự học giúp HS được học theo cách của mình nên cảm thấy thoải mái và hứng thú hơn	SL	14	14	83
4	Tự học giúp HS có sự chuẩn bị bài mới	SL	93	13	5
5	Tự học giúp HS phát biểu tốt trong lớp học	SL	52	18	41
6	Tự học giúp HS ngày càng học tập tốt hơn	SL	83	13	15
7	Tự học giúp HS mở rộng KT để làm các bài tập khó	SL	30	62	19
8	Tự học giúp HS ghi nhớ KT được lâu hơn	SL	93	13	5
9	Tự học giúp HS được điểm cao trong các lần kiểm tra và thi	SL	48	21	42
10	Tự học giúp HS tự tin hơn về khả năng học tập của mình	SL	82	13	16
11	Tự học kích thích HS ham hiểu biết, ham học hỏi, ham tìm tòi hơn	SL	93	12	6
12	Tự học giúp HS được cha mẹ thương yêu hơn	SL	57	13	41
13	Tự học giúp HS thân thiết với bạn bè trong nhóm hơn	SL	40	59	12

6	Trao đổi với GV về những việc cần làm để HD con tự học tại nhà	SL	24	17	70
7	Nắm căn bản chương trình học của con để sẵn sàng giải đáp những thắc mắc của con	SL	12	55	44
8	Tự học hỏi thêm để có KT, PP giúp con tự học	SL	13	28	70
9	Mua sắm đầy đủ phương tiện tự học (tài liệu tham khảo, từ điển, sách, Internet...) khi con cần	SL	23	53	25
10	Mua sắm tài liệu tham khảo thấy hay rồi bảo con học thêm theo các tài liệu đó	SL	16	24	71
11	Tạo điều kiện về không gian cho con tự học ngoài thời gian con ở trường	SL	41	45	25
12	Hợp tác, cùng chơi, cùng học với con	SL	14	22	75
13	Đặt ra yêu cầu duy nhất đối với con là tập trung vào học	SL	48	49	14

Qua kết quả điều tra theo nội dung bảng 4, tôi nhận thấy:

- Vẫn còn tình trạng cha mẹ HS vẫn phó mặc cho GV việc học tập của con mình hoặc lo lắng nhà trường không đáp ứng được nhu cầu học của con em mình nên đưa con đi học thêm ngoài giờ học ở trường, làm cho các em không có ý thức tự học.
- Chỉ mới một số ít cha mẹ tìm hiểu kiến thức, khả năng tư duy và tính cách của con để giúp con tìm ra cách học phù hợp.
- Còn rất nhiều cha mẹ chưa mạnh dạn trao đổi với GV về những việc cần làm gì để hướng dẫn con tự học ở nhà.
- Tự học hỏi thêm để có kiến thức, phương pháp giúp con tự học và phát triển kỹ năng tự học mới chỉ là việc làm của 1 số nhỏ cha mẹ HS.
- Có rất ít cha mẹ hợp tác, cùng chơi, cùng học với con.

* Phân tích, đánh giá.

+ Những ưu điểm:

- Đa số HS có nhận thức tốt về vai trò của tự học.
- Đội ngũ GV nhiệt tình, có tinh thần trách nhiệm, tích cực trong đổi mới phương pháp dạy học, ứng dụng công nghệ thông tin trong các bài học.
- Các điều kiện về cơ sở vật chất, điều kiện giảng dạy tương đối đảm bảo.

- Nhà trường luôn tạo điều kiện khuyến khích giáo viên, HS tự học và có sự phát triển kĩ năng tự học.

+. Tồn tại:

Mặt khách quan

* Về phía GV:

- Còn có nhiều ý kiến khác nhau về phương pháp dạy – tự học, đặc biệt là vấn đề vận dụng phương pháp này vào quá trình học tập cá nhân của HS. Phần ứng dụng công nghệ thông tin còn có những hạn chế nhất định.

* Về phía HS:

- Chưa thực sự tích cực, tự giác trong học tập, còn trông chờ ỷ lại vào người khác
- Còn phụ thuộc vào nhiều yếu tố, sử dụng mạng internet để làm bài, chưa chịu suy nghĩ bài,...

* Về phía cha mẹ HS:

- Đa số cha mẹ HS quan tâm đến việc học tập của con em mình nhưng hầu hết đều chưa có điều kiện để đầu tư vào phương pháp giúp con tự học.

Mặt chủ quan

* Về phía GV:

- Hầu hết GV dạy lớp 5 thấm nhuần tinh thần đổi mới phương pháp dạy học theo chương trình giáo dục phổ thông 2018, trong quá trình giảng dạy đã ứng dụng công nghệ thông tin, sử dụng các phần mềm để tạo bài học phong phú, tổ chức nhiều hình thức trò chơi để giúp các em học tốt, phấn khởi tự tin học tập.

* Về phía HS:

- Vẫn còn một bộ phận HS cho rằng tự học chỉ dành cho những bạn tài giỏi, thông minh.

- Nhiều HS chưa xây dựng được động cơ đúng đắn nên tính tích cực, tự giác, độc lập trong học tập chưa cao.

- Đa số HS chưa biết lựa chọn PP, hình thức, tài liệu, phương tiện tự học phù hợp.

- Có HS còn lúng túng với một số kĩ năng tự học cần thiết nên sử dụng cách học không hiệu quả.

- Nhiều HS chưa biết phân chia hợp lí quỹ thời gian để có thời gian tự học.

- Tinh thần khắc phục khó khăn trong tự học của một số HS chưa cao.

* Về phía cha mẹ HS:

- Có một bộ phận cha mẹ HS phó thác hoàn toàn việc học của con em mình cho nhà trường hoặc không tin tưởng vào phương pháp giảng dạy của nhà trường nên không muốn cộng tác.

- Cha mẹ không có thời gian cùng học với con.

- Nhiều cha mẹ HS lúng túng trong việc hướng dẫn con tự học nhưng chưa có ý thức hoặc không tin vào khả năng tự học, tự bồi dưỡng của mình để mạnh dạn tự đào tạo mình trở thành người hướng dẫn con tự học tại nhà.

2. Giải pháp mới cải tiến:

Việc nghiên cứu một số biện pháp phát triển kỹ năng tự học cho HS lớp 5 trên cơ sở quan tâm đến hoạt động dạy của GV cùng với hoạt động học và các hoạt động khác của HS lớp 5 là thiết thực, nhằm giúp các em có nền tảng và phát huy tính tự học khi lên các cấp học khác. **Vì vậy tôi đưa ra một số biện pháp phát triển kỹ năng tự học cho học sinh lớp 5**

2.1: Xác định nội dung phát triển kỹ năng tự học cho học sinh tiểu học

2.1.1 Xác định mục đích, động cơ, thái độ học tập đúng đắn cho HS tiểu học

Cần xác định cho HS tiểu học mục đích học tập: Muốn đạt được kết quả học tập tốt, điều đầu tiên HS phải làm là xác định đúng đắn mục đích của hoạt động, tức là phải trả lời được các câu hỏi: Học cái gì? Học để làm gì? Học bằng cách nào? Học ở đâu?. Khi HS xác định đúng mục đích, động cơ tức là các em đã hiểu được mình phải học tập như thế nào, có phương pháp học sao cho hiệu quả và chủ yếu tự học là chính.

Hình thành cho HS động cơ học tập: Mục đích và động cơ là hai cặp phạm trù khác nhau nhưng nó lại có quan hệ mật thiết với nhau. Động cơ vừa bao hàm ý nghĩa mục đích của hành động, vừa hàm chứa ý nghĩa nguyên nhân của hành động. Khi động cơ với tư cách là nguyên nhân của hành động sẽ trở thành động lực bên trong có tác dụng thúc đẩy tạo nên sức mạnh tinh thần và vật chất cho con người hành động theo những tri thức và niềm tin sẵn có. Mặt khác, động cơ với tư cách là mục đích của hành động sẽ quy định chiều hướng của hành động, quy định thái độ của con người đối với hành động của mình. Xác định được động cơ học tập đúng thì HS đã có ý thức được nhiệm vụ học tập của mình. Có thể khẳng định rằng, giá trị của việc xác định động cơ đúng là ở chỗ nó có tính chất quyết định nội dung, phương hướng, phương pháp trong học tập.

Hướng HS có thái độ học tập đúng đắn: Thái độ học tập đúng đắn là một phẩm chất tốt đẹp cần có ở HS tiểu học. Nó biểu hiện ở sự đấu tranh tích cực với các nội dung trong tư duy và hành động, với việc khắc phục những khó khăn gặp phải: tinh thần say sưa, ý thức tự giác, chủ động trong học tập; tinh thần cầu thị, khiêm tốn trong học tập; thái độ học tập toàn diện; tinh thần đoàn kết, yêu thương, giúp đỡ nhau trong học tập.

2.1.2. Bồi dưỡng xây dựng kế hoạch học tập cho HS tiểu học

Để học tập có hiệu quả đều phải xây dựng được kế hoạch rõ ràng, cụ thể. Kế hoạch tự học là sự mô tả chi tiết về hoạt động dự định tiến hành trong thời gian tới

và diễn ra hàng ngày với đầy đủ các yếu tố thời gian, không gian, nội dung, phương tiện, điều kiện để thực hiện việc tự học trong học tập. Trong đó, nội dung học phải được phân chia một cách hợp lí dựa theo yêu cầu nhiệm vụ tự học, khả năng của bản thân và các điều kiện khả thi nhằm hướng tới mục tiêu môn học cần đạt được.

Bồi dưỡng việc xây dựng kế hoạch tự học giúp cho HS biết mình phải làm gì để đạt mục tiêu, làm cho quá trình tự học diễn ra đúng dự kiến, thành thói quen. Do đó, giúp cho HS thực hiện có hiệu quả các nhiệm vụ tự học và phát triển, kiểm soát được toàn bộ quá trình tự học một cách thuận lợi, tiết kiệm được thời gian.

Kế hoạch tự học của HS cần được cụ thể hóa thành thời gian biểu trong từng buổi, từng tuần. Bởi lẽ, kế hoạch tự học của HS tiểu học cần phải rõ ràng, chi tiết. Nếu rõ ràng thì sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho việc kiểm tra đánh giá kết quả tự học và hiệu quả của nó.

Vì vậy, bồi dưỡng việc xây dựng kế hoạch và thực hiện kế hoạch tự học sẽ góp phần nâng cao hiệu quả tự học của HS tiểu học.

2.1.3. Bồi dưỡng nắm vững nội dung học tập cho HS tiểu học

Nội dung tự học ngoài việc thể hiện trong tiết học, thời khóa biểu cần được xác định một cách rõ ràng theo mục tiêu bài học. Ngoài nội dung bắt buộc trong trường, HS có thể tự học ở các nguồn thông tin khác, ở những thời điểm thuận tiện.

Bồi dưỡng việc nắm vững nội dung tự học nhằm hướng cho nội dung tự học của HS phù hợp với mục tiêu mà bài học đưa ra. Ngoài ra, tôi thường xuyên tư vấn nội dung tự học, hướng dẫn cho HS. Nội dung tự học gồm:

- Hệ thống các nhiệm vụ tự học có tính chất bắt buộc HS phải hoàn thành.
- Định hướng nghiên cứu, mở rộng và đào sâu tri thức từ những vấn đề trong nội dung học tập.

2.1.4. Bồi dưỡng lựa chọn phương pháp, phương tiện học tập cho HS tiểu học

Phương pháp học tập phải phù hợp với nội dung tự học. Ở đây, bản thân người học đã được hình thành kĩ năng tự học rồi. Do vậy, người học cần lựa chọn và xác định cho bản thân phương pháp học tập phù hợp nhằm nâng cao kĩ năng tự học. Người học phải vượt khó khăn, quyết tâm thực hiện đúng kế hoạch tự học từng ngày, từng tuần, tranh thủ sự giúp đỡ của GV, bạn bè, và chủ yếu chính là bản thân mình cùng với các phương tiện hỗ trợ học tập khác để có hiệu quả.

Như vậy, biết cách lựa chọn phương pháp, phương tiện tự học phù hợp sẽ giúp HS học tập đạt kết quả cao.

2.1.5. Bồi dưỡng các hoạt động tự học cho HS tiểu học

Tổ chức và hướng dẫn hoạt động tự học cho HS thông qua sự hướng dẫn của GV, tự HS thực hiện theo cá nhân. Cả hai hoạt động thống nhất nhau, nhằm mục đích cuối cùng là HS khi tiến hành tự học trong học tập sẽ đạt hiệu quả cao, chất lượng.

Tiến hành tổ chức các hoạt động tự học cho HS thì trước hết bản thân người học phải biết tự sắp xếp thời gian và công việc theo đúng kế hoạch. Mặt khác, hoạt

động tự học có nhiều khâu tiến hành thông qua hoạt động học tập. Do vậy, tôi giúp cho HS biết “học đúng cách, làm cho người học biết cách học và cách đó là khả thi”.

2.1.6. Bồi dưỡng việc thực hiện kiểm tra và tự kiểm tra đánh giá kết quả học tập hoạt động tự học cho HS tiểu học

Việc kiểm tra, đánh giá kết quả tự học sẽ giúp cho HS xác định những việc đã thực hiện, nâng cao tinh thần trách nhiệm trong hoạt động tự học.

Kiểm tra, đánh giá việc xây dựng kế hoạch tự học, thực hiện kế hoạch tự học theo mục tiêu, yêu cầu, nhiệm vụ và thường xuyên rèn luyện kỹ năng tự học nhằm phát hiện những sai lệch giúp HS điều chỉnh kịp thời.

Tóm lại:

- DH thông qua tổ chức các hoạt động học tập của HS.
- Chú trọng phương pháp học tập cho HS.
- Hướng HS học tập cá nhân phối hợp với học tập hợp tác; đánh giá của GV kết hợp với đánh giá của HS.
- GV tác động đến tình cảm, đem niềm vui, hứng thú trong quá trình học tập để từ đó hình thành cho HS có niềm đam mê trong học tập và tự học.

2.2. Nâng cao nhận thức, hình thành động cơ, thái độ học tập đúng đắn cho học sinh lớp 5

2.2.1. Mục tiêu của biện pháp

Thông qua các hoạt động được GV tổ chức, HS được nâng cao nhận thức, xây dựng thái độ, động cơ tích cực trong tự học, đồng thời nhờ được hoạt động thực tiễn, tạo điều kiện giúp HS rèn luyện và phát triển kỹ năng tự học

2.2.2. Nội dung của biện pháp

- Tổ chức nhiều hoạt động phong phú, dưới nhiều hình thức, tạo điều kiện để HS được tham gia đầy đủ, thông qua đó bồi dưỡng, rèn luyện và phát triển kỹ năng tự học.
- Tổ chức các hoạt động giúp HS tự thể hiện như: tổ chức các phong trào thi đua học tập tốt, thuyết trình bài văn hay hoặc vấn đề thời sự gần gũi với các em; học thể nào để đảm bảo giữa chơi và học mà đạt kết quả tốt.
- Tổ chức các buổi sinh hoạt tập thể, thảo luận, làm việc trong nhóm, tổ thông qua các buổi học trên lớp.
- Tổ chức các buổi giao lưu với học sinh các lớp, nói chuyện về kỹ năng tự học và quá trình tự học.

2.2.3. Cách thực hiện

- Thiết kế cùng với kế hoạch của nhà trường: Ngay từ đầu năm học, tôi phối hợp với tổng phụ trách Đội và các GV dạy lớp 5 cùng với nhà trường tổ chức các hoạt động trải nghiệm qua các buổi trải nghiệm chuyên đề tạo sân chơi cho HS hoạt động.
- Kế hoạch tại lớp: GV khuyến khích và có biện pháp giao lớp tự thiết kế các hoạt động sinh hoạt gắn với hoạt động của trường phù hợp với điều kiện, trình độ của lớp mình.

Trong các hoạt động, tạo điều kiện, yêu cầu mọi HS đều phải tham gia đầy đủ. Nhất là những HS nhận thức còn chậm, thì tôi càng quan tâm và khuyến khích các em tham gia. Có thể kết hợp với việc đánh giá kết quả rèn luyện của HS.

2. 3. Xây dựng mục tiêu cho hoạt động tự học của học sinh lớp 5

2.3.1. Mục tiêu biện pháp

Giúp HS có được các kĩ năng tự học, tự nghiên cứu tạo điều kiện cho người học phát triển tư duy sáng tạo, nắm vững tri thức, kĩ năng trong học tập và từ đó phát triển kĩ năng tự học của HS lớp 5.

2.3.2. Xác định mục tiêu và hình thành kĩ năng tự học

- Kĩ năng tự học là cơ sở ban đầu giúp HS thực hiện các công việc cụ thể trong tự học. Nó cũng là điều kiện vật chất bên trong giúp HS biến động cơ thành kết quả. Do vậy, để hoạt động tự học được tiến hành, HS phải có kĩ năng thực hiện các hoạt động tự học.

- Kĩ năng được hình thành trên cơ sở HS nhận biết, hiểu biết các vấn đề cũng như cách thức thực hiện các hoạt động tự học. Thực tế cho thấy HS chưa nắm được các kĩ năng tự học một cách rõ ràng, bên cạnh đó việc rèn luyện các kĩ năng tự học cũng chưa được HS và GV quan tâm đúng mức. Trong khi để hoạt động tự học của HS đạt hiệu quả cao đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong học tập, HS cần phải nắm vững nội dung và biết cách sử dụng các kĩ năng tự học đảm bảo thực hiện mục tiêu hoạt động tự học.

2.3.3. Cách thực hiện

Cung cấp, hướng dẫn và tiến hành thực hiện hoạt động tự học cho HS những tri thức cần thiết về kĩ năng tự học.

- KN xây dựng kế hoạch tự học.
- KN nghe giảng, thông hiểu và ghi chép.
- KN đọc sách và tài liệu trong quá trình tự học.
- KN hệ thống hóa, khái quát hóa
- KN giải bài tập nhận thức trong tự học.
- KN ghi chép tài liệu trong quá trình tự học.
- KN tự kiểm tra, đánh giá.

2. 4: Đổi mới phương pháp dạy học của giáo viên nhằm tác động tích cực đến việc tự học của học sinh lớp 5

2.4.1. Mục tiêu biện pháp

Nhằm tích cực hóa hoạt động học tập, tự học, hình thành cho người học nhu cầu, năng lực, phẩm chất tự học, tự nghiên cứu để có thể tự học suốt đời.

2.4.2. Nội dung biện pháp

- Dạy học theo mô hình dạy – tự học là: GV dạy – HS tự học: GV dạy nhằm mục tiêu giúp HS tự học, biết tự học, có năng lực tự học sáng tạo.

- GV dạy vì HS, GV dạy cho HS tự học. Nghĩa là GV dạy thế nào cho HS biết cách tự học và phát triển năng lực tự học.

- GV dạy thành HS tự học: biến quá trình dạy học thành quá trình tự học.

- Trong mô hình này, mối quan hệ giữa dạy và tự học là mối quan hệ giữa ngoại lực và nội lực.

+ GV dạy – ngoại lực: Tác động của GV là ngoại lực đối với sự phát triển bản thân của người học. Trong hoạt động dạy – học, tác động và phương pháp của GV cho dù quan trọng đến đâu cũng chỉ là nhân tố hỗ trợ, thúc đẩy, tạo điều kiện cho HS tự học, tự phát triển, trưởng thành.

+ HS tự học – nội lực: năng lực tự học là nội lực phát triển bản thân người học. Nội lực là nhân tố quyết định sự phát triển bản thân người học. Ở đây HS là chủ thể, trung tâm, tự mình chiếm lĩnh tri thức, chân lí, bằng hành động của chính mình, tự phát triển bên trong. GV là tác nhân, hướng dẫn, đạo diễn cho HS tự học, Người thầy giỏi là người dạy cho trò biết tự học. Người học giỏi là người biết tự học, sáng tạo. Do vậy, chuyển quá trình dạy học theo hướng dạy- tự học sẽ tạo ra chất lượng, hiệu quả cao, đáp ứng yêu cầu đào tạo trong giáo dục hiện nay.

Galaxy A15

Học sinh tự tìm hiểu thêm kiến thức ở thư viện

Như vậy, việc chuyên hóa quá trình dạy học theo hướng dạy – tự học thể hiện tính ưu việt, tạo sự biến đổi thực sự ở người học cả về nhận thức, thái độ, hành vi. Chu trình dạy – tự học sẽ bắt đầu khi các tiết học trên lớp dưới sự hướng dẫn của GV, hợp tác với bạn và GV, tự kiểm tra, điều chỉnh, để dần dần kiến tạo cho mình một khả năng, một năng lực tự học và thói quen tự học suốt đời.

2.4.3. Cách thực hiện:

- Tham gia các chuyên đề, các buổi hội thảo về đổi mới phương pháp dạy học theo hướng dạy – tự học để nhìn nhận đúng về quá trình dạy – tự học.
- Quán triệt tinh thần dạy học theo hướng dạy – tự học. Xác định việc chuyển quá trình dạy học sang tự học là nhiệm vụ trọng tâm, đồng thời có kế hoạch cho bản thân từng bước đổi mới từ việc soạn kế hoạch giảng dạy lên lớp theo hướng dạy – tự học đến tổ chức hoạt động trên lớp, kiểm tra, đánh giá kết quả học tập và tự học, phát triển kỹ năng tự học của HS.

Thực hiện quá trình dạy học đối với một số môn học theo hướng dạy – tự học:

- Từ mô hình dạy – tự học trên, có thể vận dụng vào quá trình dạy học theo từng môn sao cho phù hợp. Quy trình:

+ *Bước 1:* Nghiên cứu cá nhân

Trước mỗi bài học, tiết học:

- GV: Thiết kế các nhiệm vụ học tập dưới dạng hệ thống vấn đề, bài tập, tình huống, câu hỏi và giao các nhiệm vụ học tập đó cho HS.
- HS: Chuẩn bị, nghiên cứu cá nhân, tự mình hoàn thành các nhiệm vụ đó theo trình tự thao tác: nhận biết vấn đề, phát hiện vấn đề, cách giải quyết vấn đề, thu nhập thông tin, xử lý thông tin, tái hiện kiến thức, đưa ra kết luận, ghi lại kết quả và cách thực hiện.

+ *Bước 2:* Hợp tác với bạn học, học từ bạn

Trong giờ lên lớp:

- GV tổ chức cho HS thảo luận, tranh luận về nhiệm vụ học tập đã được HS chuẩn bị trước.
- HS tích cực, chủ động tự thể hiện mình theo trình tự các thao tác: Tự trình bày, giới thiệu, bảo vệ đến cùng ý kiến ban đầu của mình; tỏ rõ thái độ của mình trước chủ kiến của bạn, tham gia tranh luận; ghi lại các ý kiến của bạn theo nhận thức của mình; khai thác những gì đã hợp tác với bạn, bổ sung, điều chỉnh sản phẩm ban đầu của mình thành một sản phẩm có tiến bộ hơn.

+ *Bước 3:* Hợp tác với GV, học GV, tự kiểm tra, điều chỉnh

- GV là trọng tài kết luận về những gì cá nhân và tập thể lớp đã tự tìm ra thành bài học mới.

- HS: Qua hai bước, các em đã học được từ GV không những kiến thức qua các hoạt động định hướng của GV mà còn học được cách tổ chức, đạo diễn cho tập thể lớp hoạt động và ở bước này HS học GV nội dung bài học mà GV đã kết luận cùng cách ứng xử của GV để đi đến kết luận. Trong lúc học GV dù ở bước 1, bước 2 hay bước 3 thì HS đều phải giữ vai trò chủ thể, tích cực, chủ động học thầy và biết cách học thầy bằng hành động của chính mình, theo trình tự thao tác: tự lực xử lý tình huống, giải quyết vấn đề theo sự hướng dẫn của GV; chủ động hỏi GV, biết cách hỏi GV về những gì mình còn chưa hiểu, nhất là cách học, cách làm; ghi lại ý kiến kết luận của GV một cách chính xác; học cách ứng xử của GV trước những tình huống gay cân, cách phân tích, tổng hợp các ý kiến khác nhau để đi đến kết luận.

Ba bước trên không phải là ba bước có sự phân chia mà trong thực tế, nó thâm nhập hòa lẫn vào nhau tạo nên cái nền chung là hành động học, tự học tích cực, chủ động của chủ thể học sinh dưới sự hướng dẫn của GV. Qua ba giai đoạn, kiến thức, kĩ năng, ý thức được hình thành và liên kết với nhau trong cùng một tiến trình hình thành nhân cách một con người. Đó là, con người của hành động, con người thực tiễn tự chủ, năng động, sáng tạo, có năng lực giải quyết vấn đề, năng lực tự học sáng tạo. Từ đó các em biết cách lập kế hoạch tự học cho mình qua bảng sau:

TT	Cách thức tự học	Mức độ					
		Rất quan trọng		Quan trọng		Không quan trọng	
		SL	%	SL	%	SL	%
1	Nghe, ghi chép những vấn đề GV dạy trên lớp	40	36,0	63	56,7	8	7,3
2	Học trong vở ghi	73	63,1	32	28,8	6	5,3
3	Đọc trước tài liệu, sách giáo khoa của bài học trước khi học	70	63,2	35	31,5	6	5,3
4	Đọc tài liệu tham khảo sau khi học	40	36,0	62	55,9	9	8,1
5	Nghiên cứu bài, tài liệu có liên quan đến bài học	45	40,5	70	63,2	6	5,3
6	Tự lập dàn ý sau khi học ở trên lớp	50	45,0	56	50,5	5	4,5
7	Học, thảo luận ở nhóm, tổ	48	43,2	68	61,3	5	4,5
8	Học theo cá nhân	70	63,2	35	31,5	6	5,3
9	Trao đổi thắc mắc với GV, bạn học	48	43,2	59	53,2	4	3,6
10	Vận dụng lí thuyết đã học để giải quyết các bài tập, bài thực hành	40	36,0	62	55,9	9	8,1

2.5: Huy động sự tham gia của các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường để hỗ trợ việc tự học của học sinh lớp 5

2.5.1. Tăng cường vai trò của hoạt động Đội

Hoạt động Đội tạo hứng thú trong học tập cho HS mỗi khi đến trường, vì đây là sân chơi thật bổ ích của các em. Các dạng hoạt động của tổ chức Đội là: vui chơi, học tập, lao động, hoạt động xã hội. Mỗi dạng hoạt động có vai trò, tác dụng khác nhau đối với sự phát triển nhân cách của HS, trong đó, phối hợp với GV chủ nhiệm lớp để đảm bảo mục tiêu học tập là một nội dung quan trọng trong hoạt động Đội, giúp các em khép kín “học để hành, hành để học”, phát triển kỹ năng tự học do được rèn luyện hàng ngày.

****. Mục đích của biện pháp***

Phát huy vai trò của hoạt động Đội trong việc phát triển kỹ năng tự học là nhằm giúp các em được chủ động học, học được nhiều với tinh thần “vui học”, “học mà chơi, chơi mà học”.

**** Nội dung biện pháp***

Hướng dẫn đội viên thi đua đạt danh hiệu “Cháu ngoan Bác Hồ”, “Chi đội mạnh” của Đội là những hình thức thi đua, động viên cá nhân và tập thể phấn đấu học tập tốt.

Hướng dẫn HS được hỗ trợ nội dung học tập đã học trên lớp bằng việc kích thích khả năng vận dụng những điều đã học vào thực tiễn cuộc sống, tự rèn luyện, học hỏi ở nhiều người bằng việc tổ chức các hình thức học tập hấp dẫn như:

- + Tổ chức “Vui học tập”
- + Thi đua “Tiết học hay”, “Ngày học tốt”, “Đôi bạn cùng tiến”...
- + Tự làm sổ tay học tập các môn như Toán, Tiếng Việt, Khoa – Sử - Địa...
- + Tham gia các chuyên mục “Đố bạn”, “Bạn có biết”, “Đố vui để học”.

****Cách thực hiện***

- Các hoạt động nhằm giúp HS vui học và tự học.
- Phải thực sự đoàn kết, thu hút được tất cả HS lớp 5 tham gia mọi hoạt động do tổng phụ trách tổ chức; tên và nội dung phong trào, hội thi phải hấp dẫn, lành mạnh, phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý của các em và với vấn đề phát triển kỹ năng tự học.
- Thi đua phải phong phú về hình thức, nghiêm túc về ý thức, sinh động, tránh việc có phát động mà không thực hiện tốt. Thi đua cần tạo được đủ các điều kiện, kích thích được thái độ cầu thị, vui sướng, tự hào lành mạnh về thành tích của mỗi cá nhân và tập thể.
- “Vui học tập” là một dịp giúp các HS lớp 5 ôn tập một số kiến thức cơ bản về nội dung học tập đã học một cách nhẹ nhàng, đầy hứng thú nên cần hướng dẫn các em chuẩn bị kỹ càng các nội dung, tránh cho mỗi đội viên trạng thái khi chưa được “hái

hoa điểm tốt” để trả lời các câu hỏi hay câu đố thì tỏ ra thờ ơ, đôi khi chọc phá nhưng khi tham gia lại tỏ ra lo lắng, căng thẳng, mệt mỏi.

- Hướng dẫn HS tự làm sổ tay học tập: các em sử dụng phiếu rời, dính vào bằng một loại kẹp để tiện đóng các phiếu cùng loại trò chơi (khổ bằng $\frac{1}{2}$ trang giấy vở HS sẽ khoa học hơn là dùng sổ) vào với nhau để khi cần có thể lấy ra bỏ sung tiếp hoặc dính thêm phiếu mới vào.

- Hướng dẫn HS khiêm tốn học hỏi các anh chị lớp trước và sẵn sàng hướng dẫn, dìu dắt các em những kinh nghiệm của mình theo phương châm “Dạy chính là tự học”.

2.5.2. Tăng cường vai trò giáo dục của gia đình học sinh

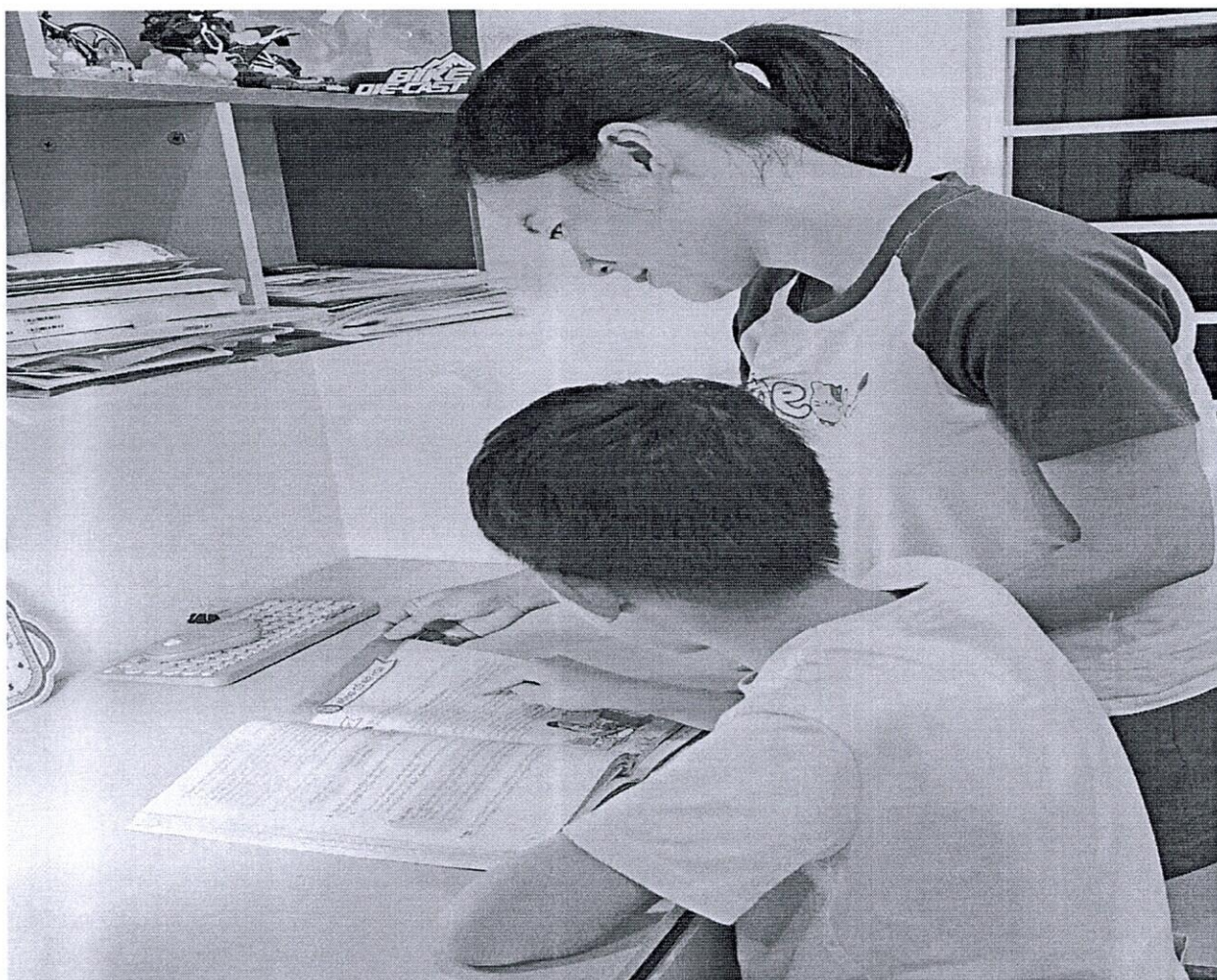
Gia đình là nơi có thời gian và điều kiện cho HS tự học, tự nghiên cứu và phát triển, cũng là nơi có môi trường cho HS thực hành những gì đã tiếp nhận ở nhà trường nên có lợi thế cơ bản là tạo điều kiện và môi trường thuận lợi để phát triển nội lực tự học, tự rèn luyện của từng cá nhân HS.

* Mục đích của biện pháp

Tăng cường vai trò giáo dục của gia đình HS để phát huy lợi thế của gia đình đối với việc phát triển kỹ năng tự học cho HS lớp 5.

* Nội dung biện pháp

- Nâng cao nhận thức của gia đình HS lớp 5 về vai trò tự học: Trong thực tế hiện nay, vẫn còn những bậc cha mẹ, do hoàn cảnh hoặc do ý thức mà chưa quan tâm đúng mức đến việc học hành của con mình, còn “khoán trắng” cho nhà trường và GV chủ nhiệm. Bên cạnh đó, có một bộ phận cha mẹ HS lại lo lắng về việc nhà trường không đáp ứng được nhu cầu học tập của con em họ. GV dạy lớp 5 cần trao đổi với phụ huynh về vai trò tự học để từ đó giúp phụ huynh thực sự trở thành một lực lượng giáo dục và yên tâm về việc hướng dẫn HS tự học. Bên cạnh đó, GV và gia đình cùng thống nhất quan điểm và phương pháp dạy – tự học đối với HS.
- Trao đổi với gia đình HS về các việc cần làm để hướng dẫn con mình tự học:
- Động viên gia đình HS tích cực học hỏi để sẵn sàng giải đáp các thắc mắc và biết cách hướng dẫn con mình tự học.
- Trao đổi với gia đình HS về phương pháp dạy học con tự học: Gia đình là người định hướng, động viên cho con tự học làm được bài tập bằng hành động và suy nghĩ của chính mình. Có thể thực hiện như sau:
  - + Bước 1: Gia đình định hướng, con tự suy nghĩ làm bài tập.
  - + Bước 2: Gia đình tổ chức cho con trình bày, trao đổi cách làm của mình.
  - + Bước 3: Gia đình kết luận, con tự kiểm tra, tự điều chỉnh.
- Trao đổi với phụ huynh về sự cần thiết tạo cho con em mình có nếp sống khoa học và cân đối trong học tập, nghỉ ngơi, vui chơi để đảm bảo sức khỏe, tinh thần sáng khoái, thoải mái, sẵn sàng cho tự học đạt kết quả tốt, phù hợp với hoàn cảnh thực tế của gia đình.
- Động viên phụ huynh tạo môi trường học tập và có đầy đủ các phương tiện cho hoạt động tự học trong học tập, như: sách, báo, tài liệu tham khảo, từ điển...phù hợp với nhu cầu học tập của con em mình.
- Hướng dẫn gia đình HS quản lý, kiểm tra, đánh giá kết quả tự học của con em mình.

Phụ huynh kiểm tra việc tự học của con

- GV thường xuyên, kịp thời có sự liên hệ, trao đổi với gia đình HS để học trở thành đối tác có trình độ của nhà trường. Bên cạnh đó, luôn có sự khuyến khích việc tham gia tích cực của họ về vấn đề học tập nói chung, phát triển kỹ năng tự học cho HS lớp 5 nói riêng để gia đình HS góp phần vào phát triển trí tuệ và kích thích hứng thú học tập của chính con em mình.

* Cách thực hiện

- GV coi gia đình HS là cộng tác viên, chủ động mời các bậc phụ huynh hợp tác thông qua buổi họp phụ huynh đầu năm.

- GV hợp tác chặt chẽ, sẵn sàng điều chỉnh khiếm khuyết cho các bậc cha mẹ. Hợp tác chặt chẽ để cha mẹ HS có thể kịp thời bổ sung và mở rộng tại nhà những kiến thức của HS lớp 5.

2.6 Tổ chức hoạt động tự học cho học sinh lớp 5

Các hoạt động tự học ngoài giờ lên lớp cho HS lớp 5 vô cùng quan trọng và cần thiết. Nhất là nó đang là một trong những biện pháp phát triển việc tự học, tự tìm tòi và tự thu lấy kiến thức cho bản thân mình. Bên cạnh đó, tự học ngoài giờ lên lớp giúp HS chủ động hơn trong việc sáng tạo, rèn kỹ năng sống trong thực tế cuộc sống của các em.

*Mục đích của biện pháp

Giúp HS có sự rèn luyện và phát huy vai trò tự học của HS lớp 5.

*Nội dung biện pháp

- GV có kế hoạch và nội dung các chương trình học tập bên ngoài nhằm giúp HS có hứng thú, kích thích HS trong quá trình học tập.
- HS tự chủ động trong quá trình tiếp thu kiến thức mới thông qua việc tự học ở bên ngoài lớp.

*Cách thực hiện

- GV đưa kế hoạch tổ chức các hoạt động học tập ngoài giờ lên lớp trong năm học cho Ban giám hiệu duyệt.
- Chủ động phối hợp với tổng phụ trách thực hiện những giờ học bên ngoài lớp. Như những môn Lịch sử - Địa lí – Khoa học: GV nên đưa ra 1 vấn đề cần giải quyết và cho HS đi tham quan thực tế, HS tự tìm hiểu, ghi chép, hệ thống lại vấn đề và giải quyết những vấn đề được giao. Sau đó, HS thuyết trình, bàn bạc, trao đổi và GV là người chốt lại để HS rút ra được bài học của môn đó. Chính cách học này sẽ giúp các em hăng hái, thích thú và tự học có hiệu quả rất cao.

Học sinh tham gia trải nghiệm cánh đồng khoai tây

- HS sẽ là người tự nắm lấy kiến thức của mình thông qua quá trình tự học và nó chính là phương pháp phát triển kỹ năng tự học cho HS lớp 5 sau này.

C. HIỆU QUẢ KINH TẾ VÀ XÃ HỘI DỰ KIẾN ĐẠT ĐƯỢC

1. Hiệu quả kinh tế

Việc áp dụng sáng kiến này vào thực tế giảng dạy không tốn kém tiền của mà lại giúp học sinh phát triển năng lực tư duy, những kỹ năng tự học và yêu thích môn học.

2. Hiệu quả xã hội

Học sinh được trang bị những kỹ năng cơ bản phù hợp với trình độ nhận thức, phát triển của lứa tuổi và giúp HS lớp 5 có khả năng vận dụng kỹ năng vào cuộc sống, đảm bảo duy trì để HS tiếp tục học tốt ở các cấp học trên nữa.

HS sẽ thấy rõ mục tiêu, nhiệm vụ học tập ở các môn học, do đó, các em sẽ tích cực, tự giác thu nhận kiến thức cho bản thân. Bên cạnh đó, các em chủ động bổ sung, mở rộng, đào sâu kiến thức theo nhu cầu và khả năng của mình. Ngoài ra, các em còn có cơ hội vận dụng tới mức cao nhất vốn tri thức, kinh nghiệm của mình để giải quyết các nhiệm vụ học tập. Sự vận dụng này phù hợp với đặc điểm tâm, sinh lí của các em nên giúp các em thêm yêu thích tự học trong học tập.

Nhờ có kỹ năng tự học mà hứng thú trong học tập được tăng cường rất nhiều; tính tích cực, chủ động, sáng tạo trong học tập do đó cũng được phát huy cao độ. Đây chính là cái nôi để các em phát triển tốt nhất năng lực, sở trường cá nhân, từ đó, kích thích nhu cầu tự học và duy trì việc tự học, niềm tin vào khả năng tự học của mình. Trên cơ sở đó, HS được rèn luyện ý chí, tính kiên trì, tinh thần khắc phục khó khăn và hình thành những phẩm chất cần thiết để phát triển toàn diện nhân cách cho mỗi HS.

HS được thực sự hoạt động ở mức độ khó khăn đúng mức một cách độc lập tùy thuộc vào nhu cầu, hứng thú, khả năng của bản thân. Nhờ vậy, những ý tưởng mới, sự sáng tạo về một vấn đề, một nội dung của bài học, chương trình học có cơ hội được bộc lộ.

Các em được rèn luyện các kỹ năng như: kỹ năng ghi chép, kỹ năng nghe giảng, kỹ năng hỏi - đáp..., đặc biệt là kỹ năng giao tiếp với GV và bạn bè. Qua đó, các em được củng cố và phát triển tinh thần học hỏi, giúp đỡ lẫn nhau. Việc trao đổi về kiến thức, kinh nghiệm khi các em thảo luận sẽ tạo bầu không khí giao lưu sôi nổi, gần gũi giữa GV với HS, HS với HS.

HS có thể tự kiểm tra mức độ nắm kiến thức, kỹ năng của mình, của bạn trong học tập một cách thường xuyên. Thông qua đó, HS có thể đánh giá năng lực của mình so với một nhóm bạn nhất định. Khi nhận biết thông tin phản hồi, HS có thể tự điều khiển, điều chỉnh việc học tập của mình để có định hướng, kế hoạch nhằm giải quyết tốt hơn nhu cầu tự học của bản thân.

Tập luyện cho HS tự phát hiện, tự giải quyết các vấn đề trọng tâm của bài học, bài tập; thông qua các hoạt động học tập, HS tự chiếm lĩnh kiến thức theo sự hướng dẫn hợp lí của GV và nhất là sự chủ động theo khả năng của bản thân từng HS, không phụ thuộc vào các yếu tố khác như bạn bè, gia đình...

D. ĐIỀU KIỆN VÀ KHẢ NĂNG ÁP DỤNG

1. Điều kiện áp dụng

Đổi mới giáo dục để phù hợp với sự phát triển của thời đại là một tất yếu. Chính vì thế, đổi mới phương pháp dạy học trở thành khâu then chốt. Dạy cách tự học và học cách tự học đang là mối quan tâm đặc biệt của những nhà nghiên cứu khoa học, các cấp quản lí giáo dục, GV, gia đình HS và toàn xã hội.

Trong các yếu tố ảnh hưởng đến quá trình phát triển kĩ năng tự học thì cách thức giảng dạy của GV có ảnh hưởng sâu sắc nhất. GV cần có nhận thức, trách nhiệm, có những biện pháp thiết thực, phù hợp, khoa học để nâng cao kĩ năng tự học cho HS lớp 5.

Từ đó cho thấy, HS tiểu học có thể tự học, tự học được và có thể phát triển ở HS các kĩ năng tự học cần thiết. Đây là nền móng để xây dựng các biện pháp phát triển kĩ năng tự học cho HS lớp 5 nhằm nâng cao chất lượng dạy học ở trường tiểu học. Đó là giáo viên cần phải:

- Xác định nội dung phát triển kĩ năng tự học cho học sinh tiểu học
- Tổ chức các hoạt động nhằm nâng cao nhận thức, xây dựng động cơ, thái độ và kĩ năng tự học cho học sinh lớp 5
- Đảm bảo thực hiện mục tiêu cho hoạt động tự học của HS lớp 5
- Đổi mới phương pháp dạy của giáo viên nhằm tác động tích cực đến việc tự học của học sinh lớp 5
- Tăng cường sự tham gia của các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường để hỗ trợ việc tự học của học sinh lớp 5
- Tổ chức hoạt động tự học ngoài giờ lên lớp cho học sinh lớp 5

Các biện pháp này có mối quan hệ mật thiết với nhau tạo thành một thể thống nhất nên cần thực hiện đồng bộ, linh hoạt theo đặc điểm riêng của từng lớp, từng trường, từng đối tượng HS để góp phần nâng cao chất lượng dạy học.

2. Khả năng áp dụng

Với điều kiện hiện tại trường tôi đang dạy, mặc dù vẫn còn có khó khăn và chỉ mới bước đầu khảo nghiệm nhưng tôi đã có được cơ sở để khẳng định việc sử dụng một số biện pháp tôi đã xây dựng hoàn toàn có tính khả thi. Góp phần nâng cao chất lượng dạy học ở lớp tôi đang dạy, đề tài còn mở ra khả năng tiếp tục nghiên cứu và triển khai rộng rãi hơn.

E. PHẦN KẾT LUẬN

Xuất phát từ tình hình thực tế và yêu cầu phát triển đất nước trong giai đoạn hiện nay khi chất lượng GD được đặt lên hàng đầu. Vấn đề phát triển kỹ năng tự học cho HS lớp 5 góp phần đáp ứng nhu cầu chăm sóc, GD, dạy dỗ HS của gia đình và xã hội.

Bằng việc nghiên cứu các tài liệu, tôi làm sáng tỏ thêm về tự học, vai trò của tự học và sự phát triển kỹ năng tự học. Trong các yếu tố ảnh hưởng đến quá trình phát triển kỹ năng tự học thì chính cách thức giảng dạy của GV có ảnh hưởng sâu sắc nhất đến sự phát triển kỹ năng tự học cho HS. Tiếp theo đến quá trình phát triển kỹ năng tự học cho HS lớp 5. Từ đó cho thấy, HS tiểu học có thể tự học và duy trì, phát triển kỹ năng tự học cho đến những các cấp học sau này. Để đưa ra các biện pháp mang tính hợp lý và khả thi để phát triển kỹ năng tự học cho HS lớp 5 nhằm nâng cao chất lượng dạy học ở trường tiểu học.

Trên đây là một số kinh nghiệm nhỏ của bản thân tôi đã đúc rút trong năm học qua, rất mong nhận được sự đóng góp của các cấp và các bạn đồng nghiệp để sáng kiến này được hoàn thiện hơn.

Xin chân thành cảm ơn !

Khánh Nhạc, ngày 25 tháng 4 năm 2026

XÁC NHẬN CỦA LÃNH ĐẠO ĐƠN VỊ CƠ SỞ

(Ký tên, đóng dấu)

HIỆU TRƯỞNG
Nguyễn Thị Duyên

NGƯỜI VIẾT SÁNG KIẾN

(Ký và ghi rõ họ tên)

Nguyễn Thị Lan Hương

Lê Thị Phụng

Phạm Thị Minh Hảo

Bùi Thị Hương Giang

